

Stamatis Vassiliadis

19 juli 1951 – 7 april 2007

Op 7 april 2007. overleed na een kort ziekbed professor Stamatis Vassiliadis, sinds 2005 lid van onze Akademie en lid van de Sectie Technische Wetenschappen. Stamatis Vassiliadis werd op 19 juli 1951 geboren in Griekenland. Hij promoveerde tweemaal, eerst aan de Technische Universiteit van Milaan in 1978 en zes jaar later als elektrotechnisch ingenieur aan de Université Namur in België. Na zijn promotie in België accepteerde hij de functie van computerontwerper bij IBM. In 1987 werd hij benoemd tot deeltijdhoogleraar aan de State University van New York en vier jaar later aanvaardde hij de benoeming tot hoogleraar aan de Cornell University. In 1994 volgde zijn benoeming tot voltijds hoogleraar aan de Technische Universiteit Delft, Faculteit elektrotechniek, wiskunde en informatica.

Het duurde nooit langer dan vijf minuten als je professor Stamatis Vassiliadis voor het eerst ontmoette tot hij je vertelde dat hij niet alleen Grieks was, maar nog belangrijker, dat hij geboren was in het kleine dorpje Manolates op het eiland Samos. Onder het genot van een goed glas wijn kon hij heroïsche en nostalgische verhalen vertellen over zijn jeugd. Over hoe zijn vader hem te paard naar de stad Samos bracht om naar de middelbare school te gaan vanwaar hij slechts een keer per zes weken thuis kwam. Zijn vakanties waren gevuld met het plukken van druiven en olijven. Over hoe hij besloot techniek te gaan studeren aan de Politecnico di Milano in Italië. Over het feit dat zijn vader hem een enkele bootreis naar Italië en wat lira gaf om de eerste paar weken in Milaan te kunnen overleven.

Mocht je ooit met hem in Milaan zijn geweest, dan heeft hij zeker de plaats laten zien waar hij in de stationshal van het centraal station in Milaan heeft geslapen of de kleine kamer die hij deelde met een vriend. Zonder financiële steun of een beurs, was Stamatis genoodzaakt overdag in een chemische fabriek te werken en, in Stamatis' woorden, "te studeren gedurende de avond en politiek te bedrijven in de nacht".

Zo ver van de orthodoxe en gemakkelijke weg is zijn persoonlijkheid op een dusdanig authentieke manier veranderd, dat hij altijd het gevoel had dat hij het uiterste van zichzelf moest vergen voordat hem enige voorrechten werden gegund. Dit zou steeds terugkeren in zijn technische en wetenschappelijke werk, bijna als een universele constante gedurende zijn hele leven.

Na zijn studie aan Polimi besloot hij naar de Verenigde Staten te gaan, dat als het walhalla van de technologische wereld gold. Maar wederom was dit geen sinecure. Omdat professor Stamatis Vassiliadis niet de meest ongecompliceerde persoon was – althans niet op eerste gezicht – had hij moeite een

baan te vinden. Dit ontmoedigde hem echter niet. Uiteindelijk nam hij een baan aan als kok in een Grieks restaurant, waar hij voor zijn andere grote passie kon leven, namelijk mediterrane eten, goede wijn en Griekse olijfolie. Gelukkigwijs kreeg hij op een bepaald moment een onderzoeksaanstelling aan de University of Maryland. Deze baan zou geen specifieke sporen in zijn leven hebben achtergelaten, ware het niet dat hij op de campus zijn vrouw, Karin Plancke, ontmoette, die toentertijd een master in journalistiek volgde.

Na zijn huwelijk in 1985 nam hij een baan aan bij IBM, waar hij op verscheidene locaties werkte, zoals (in omgekeerd chronologische volgorde) de Advanced Workstations and Systems Laboratory in Austin, Texas en de Glendale Laboratory in Endicott, New York. In minder dan 10 jaar vestigde hij zichzelf als een van de belangrijkste architecten van de IBM 9370, AS/400 en S/390 machines, als ook van vele andere machines. Professor Vassiliadis behoorde in zijn vakgebied tot de absolute internationale top. Hij had 73 Amerikaanse en 180 wereldwijde octrooien op zijn naam staan; zes hiervan behoren tot de beste van IBM's portfolio. Met zijn intelligente bijdragen behoort hij tot de top van de uitvinders bij IBM gemeten in het aantal verleende Amerikaanse octrooien. Voor zijn prestaties ontving hij een veelvoud aan prijzen, waaronder 24 IBM Publications Achievement awards, 15 IBM Inventions Achievement awards en een IBM Outstanding Innovation Award for Engineering/Scientific Hardware Design in 1989. Professor Vassiliadis heeft ook aanzienlijk bijgedragen aan de wetenschappelijke ontwikkeling van zijn vakgebied met meer dan 200 congres en tijdschriftartikelen. Zijn wetenschappelijke bijdragen werden beloond door de toekenning van een tiental 'best paper' awards.

In 1994 keerde hij terug naar Europa als hoogleraar parallelle en gedistribueerde ingebedde computersystemen aan de Technische Universiteit Delft. Met meer dan 50 PhD studenten van over de hele wereld vestigde hij het Computer Engineering departement als een van de meest toonaangevende onderzoeksgroepen. Professor Stamatis Vassiliadis werd onderscheiden als IEEE Fellow, als ACM Fellow en in 2005 als lid van onze Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen.

Zijn werk heeft vele wetenschappers geïnspireerd en blijft voortdurend de basis voor vele patenten en industriële producten. Tientallen jaren geleden bijvoorbeeld introduceerde hij micro-operation fusing, een techniek die slechts onlangs haar weg vond naar industriële producten van zowel Intel als AMD. Hij noemde dit concept 'compounding'. Het was het voornaamste idee achter het IBM SCISM project. Helaas was hij te ver op de tijd vooruit en werd dit nooit helemaal voltooid.

Hij was ook een van de eersten die de mogelijkheden van herconfigureerbare technologie begreep, waarvoor hij een unieke machine organisatie voorstelde die bekend staat als de Molen Polymorfische Processor. Het Molen Programmeerparadigma, gebaseerd op deze organisatie, voorziet in de noodzakelijke programmeer-koppelvlakken en gereedschappen, zodat toepassingen, bedoeld voor verschillende platformen gaande van minuscule ingebedde systemen tot supercomputers, eenvoudig geprogrammeerd kunnen worden.

Een speciale vermelding verdient het succesvolle International Symposium on Systems, Architectures, Modeling and Simulation (SAMOS, met een knipoog naar zijn geboorteland), bestaande uit twee evenementen: de International Conference (IC-SAMOS) en de International Workshop (SAMOS Workshop), welke hij in 2001 in het leven riep en waarvan hij gedurende jaren het hoofd, hart en ook de ziel vormde. Hij stelde een unieke opzet voor waar wetenschappelijke presentaties afgewisseld worden met intensieve maar ook zeer ontspannende excursies die de deelnemers in staat stellen elkaar op een unieke wijze te leren kennen.

Tijdens zijn leven toonde hij zich een dynamisch en inspirerend leider van een onderzoeksgroep die zich richtte op embedded systemen, multimedia, computer architectuur, computer-aritmetica, en nano-computing. De vele internationale contacten van professor Vassiliadis hebben geleid tot intensieve samenwerking tussen zijn leerstoel en groepen in de Verenigde Staten en Europa. Ook was hij een zeer gewaardeerde collega en gesprekspartner met een kritische instelling, die boeiende en scherpe discussies niet uit de weg ging.

Professor Stamatis Vassiliadis blijft voortleven. In zijn studenten die mede doordrongen zijn van zijn rigoureuze manier van denken en wetenschap bedrijven. In zijn collega's die gedreven zijn door dezelfde dromen en ambities. Zijn nalatenschap gaat verder dan wetenschap en technologie. Het is een levensstijl en een roeping, niet slechts een beroep. Hij haatte middelmatigheid, hij kon mensen die hun werk niet op de best mogelijke manier uitvoerden nooit begrijpen.

Onze Akademie verliest met het overlijden van professor Vassiliadis een internationaal geleerde op het terrein van de computerarchitectuur die op uiterst inventieve wijze belangrijke bijdragen heeft geleverd aan de ontwikkeling van computer processoren en expliciete parallele instructieprocessoren. Zijn wetenschappelijke dynamiek gekoppeld aan een authentiek humanisme maakten hem tot een uitzonderlijke persoonlijkheid die nog jaren zijn invloed zal doen voelen. Wij gedenken hem in dankbaarheid en met veel respect.

(Met bijzonder veel dank aan dr. K.L.M. Bertels, universitair hoofddocent en naaste medewerker, verbonden aan het Computer Engineering Laboratorium van de Technische Universiteit Delft, faculteit elektrotechniek, wiskunde en informatica, voor de aangeleverde tekst met persoonlijke informatie over professor Stamatis Vassiliadis.

